ISSN 2253-0474 — ۰۴۷۴ شاپای پیوستهٔ نشریه

نشریهٔ هفتگی انجمن ادبی و همبستگی مهر در شهر آبنوس کوه

سه‌شنبه ۲۹ مهر ۱۴۰۳ — ۲۰ اکتبر ۲۰۲۵ — ۲۸ ربیع‌الثانی ۱۴۴۷

سال نهم — شمارهٔ ۳۶۴ — ۱۲ صفحه — ۱۵۰ تومان

نخستین جشنوارهٔ ادبی مهر در آبنوس‌کوه با استقبال بی‌سابقه همراه بود

بیش از ۹۰ نویسنده از ۱۴ شهر در سه روز درباره ادبیات، رسانه و حافظهٔ جمعی گفت‌وگو کردند

گزارش از: مهتاب رادمنش

آبنوس‌کوه، ۲۷ مهر ۱۴۰۳: نخستین جشنوارهٔ ادبی مهر در آبنوس‌کوه روز جمعه با حضور بیش از ۹۰ نویسنده، مترجم و روزنامه‌نگار از ۱۴ شهر کشور به کار خود پایان داد. برگزارکنندگان می‌گویند بیش از ۶۲۰۰ نفر در سه روز برنامه‌ها حضور داشته‌اند؛ رقمی که در شهری با کمتر از ۱۲۵ هزار نفر جمعیت، کم‌سابقه توصیف شده است. جشنواره در سالن همایش‌های پارک ملی سرخه‌دشت و در ۱۷ نشست هم‌زمان برگزار شد.

دبیر جشنواره، نسرین وفادار، در آیین گشایش گفت که انتخاب نام مهر «نه به‌دلیل فصل، بلکه به‌دلیل کار فرهنگی است که باید در روزهای کوتاه و پرمشغله انجام شود». او افزود که بسیاری از نویسندگان شرکت‌کننده در شهرهای خود با کمبود سالن مستقل و کاهش یارانه‌های فرهنگی روبه‌رو هستند و حضور آنان در آبنوس‌کوه فرصتی برای شنیده شدن صداهایی است که کمتر در رسانه‌های رسمی بازتاب می‌یابند.

بخش پربیننده جشنواره نشست‌هایی درباره «حافظهٔ شفاهی در عصر پلتفرم‌ها» بود. در این نشست‌ها، راویان سالمند از شهرهای کوچک درباره تغییر شیوه‌های روایت در میان نسل‌ها سخن گفتند. فرهاد یزدان‌پناه، که ۷۳ سال دارد و بیش از ۴۰ سال در روستای دشت‌بید زندگی کرده، گفت: «وقتی همه چیز در گوشی ذخیره می‌شود، فراموش کردن هم آسان‌تر شده است. ما باید یاد بگیریم چه چیزی را نگه داریم و چه چیزی را رها کنیم.» این سخن با تشویق طولانی حاضران همراه شد.

در حاشیهٔ برنامه‌ها، ۱۲ کارگاه کوتاه برای نویسندگان جوان برگزار شد. مهلا رستگار، مدرس یکی از این کارگاه‌ها، گفت ۲۱۰ متقاضی برای ۶۰ جای خالی ثبت‌نام کرده بودند و انتخاب نهایی با قرعه‌کشی انجام شد. او توضیح داد که هدف کارگاه‌ها «نه آموزش قواعد، بلکه کمک به نویسنده برای پیدا کردن صدای خودش» بوده است. برخی شرکت‌کنندگان گفتند که همین دو روز برای آنان تجربه‌ای تازه از شنیده شدن بوده است.

برگزارکنندگان اعلام کرده‌اند که دبیرخانهٔ دائمی جشنواره در آبنوس‌کوه تأسیس می‌شود و دوره بعدی از ۱۵ تا ۱۸ مهر ۱۴۰۴ برگزار خواهد شد. به گفتهٔ آنان، ۱۱ شهر دیگر نیز برای میزبانی دوره‌های بعد ابراز آمادگی کرده‌اند. نسرین وفادار گفت که هدف بلندمدت، ایجاد شبکه‌ای از جشنواره‌های کوچک در شهرهای کم‌برخوردار است؛ شبکه‌ای که بتواند بدون وابستگی به بودجه‌های دولتی نیز ادامه یابد.

ادامه از صفحهٔ ۱

مهمانان شب را با اجرای موسیقی سنتی و گفت‌وگو با نویسندگان پیشکسوت به پایان بردند. به گفتهٔ برگزارکنندگان، جشنواره در نظر دارد از سال آینده یک جایزهٔ ویژه برای آثار منتشرشده درباره زندگی در شهرهای کوچک اهدا کند.

مهتاب: ۱۸ سال در صنایع دستی کاغذ، حالا در کارگاه‌های کودکان کار می‌کند

مهتاب رادمنش در کارگاه کاغذسازی خانه فرهنگ آبنوس‌کوه، در حال آموزش ساختن ورق کاغذ به کودکان

مهدی رهنما و پریسا کاوه‌نیا (خبرنگاران ما در آبنوس‌کوه)

آبنوس‌کوه، ۲۷ مهر ۱۴۰۳: مهتاب رادمنش ۱۸ سال است که در کارگاه کاغذسازی خانه فرهنگ آبنوس‌کوه کار می‌کند. او می‌گوید نخستین بار در ۱۲ سالگی پشت تشت گل نشست و هنوز هم بخشی از هر روز خود را در همان جا می‌گذراند. حالا او نه‌تنها یکی از استادکاران اصلی کارگاه است، بلکه هر هفته ده‌ها کودک را نیز به همین کار دعوت می‌کند.

کارگاه در ساختمان قدیمی آسیاب آرد در کوچهٔ باغ‌نارنج برپا شده است. در یک سو خمیر کاغذ در حوض‌های سنگی خیس می‌خورد و در سوی دیگر میزهای کوتاه برای کودکان چیده شده است. روی دیوار، ورق‌های خشک‌شده از رنگ‌های مختلف مانند پرچم کوچکی آویزان است. بیشتر شرکت‌کنندگان بین ۷ تا ۱۴ سال دارند و برخی از آنان پیش‌تر هرگز ورق کاغذ با دست خود نساخته بودند.

مهتاب می‌گوید بیشتر کودکان در ابتدا فقط می‌خواهند رنگ‌ها را با هم مخلوط کنند. به همین دلیل او اجازه می‌دهد هر کودک ابتدا یک ورق «بد» بسازد. به گفته او، همین ورق‌ها بیشترین خاطره را برای بچه‌ها می‌سازند. «کسی که اولین ورقش را پاره می‌کند، دیگر از کار کردن نمی‌ترسد.» او این جمله را بارها تکرار کرده است.

به گفتهٔ مهتاب، کاغذسازی را پدرش به او یاد داده است. پدر او در دههٔ ۱۳۷۰ چند کارگاه کوچک در آبنوس‌کوه راه انداخت و بعد از بسته شدن آسیاب، تنها کسی بود که هنوز می‌دانست چگونه پوست درخت را بپزد و الیاف را آماده کند. مهتاب می‌گوید بخش سخت کار همین مرحله است و اگر کسی آن را نیاموزد، ممکن است با رفتن نسل قدیم از بین برود.

در کارگاه فقط از مواد طبیعی استفاده می‌شود. الیاف پوست درخت توت، کاه گندم و مقدار کمی پنبهٔ کهنه. رنگ‌ها از گیاهان محلی گرفته می‌شوند؛ برای نمونه پوست گردو رنگ قهوه‌ای می‌دهد و گل‌گاو زرد ملایم ایجاد می‌کند. مهتاب می‌گوید می‌خواهد بچه‌ها از همان ابتدا با مواد واقعی کار کنند، نه با چیزهای ساختگی.

فرایند کار طولانی است. ابتدا الیاف باید چند روز خیس بخورند، سپس کوبیده شوند تا خمیر یکدست شود. بعد خمیر را با غربال روی توری پهن می‌کنند و پس از خشک شدن، ورق را جدا می‌کنند. کودکان این مراحل را یکی‌یکی تجربه می‌کنند و هر بار که ورقی از توری جدا می‌شود، صدای تشویق بلند می‌شود.

مهتاب می‌گوید هدف او فقط آموزش نیست. او می‌خواهد کودکان یاد بگیرند که کار دستی هم ارزش دارد و لازم نیست همه‌چیز را از اینترنت سفارش داد. به گفتهٔ او، بسیاری از والدین تعجب می‌کنند وقتی می‌بینند فرزندشان چقدر صبور شده است. او می‌گوید گاهی همان کودکی که در هفته اول بی‌قرار است، در هفته سوم ساعت‌ها بدون حواس‌پرتی کار می‌کند.

در پایان هر دوره، کارگاه نمایشگاهی کوچک از آثار کودکان برگزار می‌کند. مهتاب امیدوار است بتواند برای این کار سالن بزرگ‌تری پیدا کند. او همچنین قصد دارد یک دفترچهٔ راهنما درباره روش کار منتشر کند تا معلمان دیگر هم بتوانند از آن استفاده کنند. به گفتهٔ او، هنوز بسیاری از نکته‌ها فقط در ذهن خود او ثبت شده است.

ادامه از صفحهٔ ۱

مهمانان شب را با اجرای موسیقی سنتی و گفت‌وگو با نویسندگان پیشکسوت به پایان بردند. به گفتهٔ برگزارکنندگان، جشنواره در نظر دارد از سال آینده یک جایزهٔ ویژه برای آثار منتشرشده درباره زندگی در شهرهای کوچک اهدا کند.

مهتاب: ۱۸ سال در صنایع دستی کاغذ، حالا در کارگاه‌های کودکان کار می‌کند

مهتاب رادمنش در کارگاه کاغذسازی خانه فرهنگ آبنوس‌کوه، در حال آموزش ساختن ورق کاغذ به کودکان

مهدی رهنما و پریسا کاوه‌نیا (خبرنگاران ما در آبنوس‌کوه)

آبنوس‌کوه، ۲۷ مهر ۱۴۰۳: مهتاب رادمنش ۱۸ سال است که در کارگاه کاغذسازی خانه فرهنگ آبنوس‌کوه کار می‌کند. او می‌گوید نخستین بار در ۱۲ سالگی پشت تشت گل نشست و هنوز هم بخشی از هر روز خود را در همان جا می‌گذراند. حالا او نه‌تنها یکی از استادکاران اصلی کارگاه است، بلکه هر هفته ده‌ها کودک را نیز به همین کار دعوت می‌کند.

کارگاه در ساختمان قدیمی آسیاب آرد در کوچهٔ باغ‌نارنج برپا شده است. در یک سو خمیر کاغذ در حوض‌های سنگی خیس می‌خورد و در سوی دیگر میزهای کوتاه برای کودکان چیده شده است. روی دیوار، ورق‌های خشک‌شده از رنگ‌های مختلف مانند پرچم کوچکی آویزان است. بیشتر شرکت‌کنندگان بین ۷ تا ۱۴ سال دارند و برخی از آنان پیش‌تر هرگز ورق کاغذ با دست خود نساخته بودند.

مهتاب می‌گوید بیشتر کودکان در ابتدا فقط می‌خواهند رنگ‌ها را با هم مخلوط کنند. به همین دلیل او اجازه می‌دهد هر کودک ابتدا یک ورق «بد» بسازد. به گفته او، همین ورق‌ها بیشترین خاطره را برای بچه‌ها می‌سازند. «کسی که اولین ورقش را پاره می‌کند، دیگر از کار کردن نمی‌ترسد.» او این جمله را بارها تکرار کرده است.

به گفتهٔ مهتاب، کاغذسازی را پدرش به او یاد داده است. پدر او در دههٔ ۱۳۷۰ چند کارگاه کوچک در آبنوس‌کوه راه انداخت و بعد از بسته شدن آسیاب، تنها کسی بود که هنوز می‌دانست چگونه پوست درخت را بپزد و الیاف را آماده کند. مهتاب می‌گوید بخش سخت کار همین مرحله است و اگر کسی آن را نیاموزد، ممکن است با رفتن نسل قدیم از بین برود.

در کارگاه فقط از مواد طبیعی استفاده می‌شود. الیاف پوست درخت توت، کاه گندم و مقدار کمی پنبهٔ کهنه. رنگ‌ها از گیاهان محلی گرفته می‌شوند؛ برای نمونه پوست گردو رنگ قهوه‌ای می‌دهد و گل‌گاو زرد ملایم ایجاد می‌کند. مهتاب می‌گوید می‌خواهد بچه‌ها از همان ابتدا با مواد واقعی کار کنند، نه با چیزهای ساختگی.

فرایند کار طولانی است. ابتدا الیاف باید چند روز خیس بخورند، سپس کوبیده شوند تا خمیر یکدست شود. بعد خمیر را با غربال روی توری پهن می‌کنند و پس از خشک شدن، ورق را جدا می‌کنند. کودکان این مراحل را یکی‌یکی تجربه می‌کنند و هر بار که ورقی از توری جدا می‌شود، صدای تشویق بلند می‌شود.

مهتاب می‌گوید هدف او فقط آموزش نیست. او می‌خواهد کودکان یاد بگیرند که کار دستی هم ارزش دارد و لازم نیست همه‌چیز را از اینترنت سفارش داد. به گفتهٔ او، بسیاری از والدین تعجب می‌کنند وقتی می‌بینند فرزندشان چقدر صبور شده است. او می‌گوید گاهی همان کودکی که در هفته اول بی‌قرار است، در هفته سوم ساعت‌ها بدون حواس‌پرتی کار می‌کند.

در پایان هر دوره، کارگاه نمایشگاهی کوچک از آثار کودکان برگزار می‌کند. مهتاب امیدوار است بتواند برای این کار سالن بزرگ‌تری پیدا کند. او همچنین قصد دارد یک دفترچهٔ راهنما درباره روش کار منتشر کند تا معلمان دیگر هم بتوانند از آن استفاده کنند. به گفتهٔ او، هنوز بسیاری از نکته‌ها فقط در ذهن خود او ثبت شده است.

نخستین جشنوارهٔ ادبی مهر در آبنوس‌کوه با استقبال بی‌سابقه همراه بود

بیش از ۹۰ نویسنده از ۱۴ شهر در سه روز درباره ادبیات، رسانه و حافظهٔ جمعی گفت‌وگو کردند

گزارش از: مهتاب رادمنش

آبنوس‌کوه، ۲۷ مهر ۱۴۰۳: نخستین جشنوارهٔ ادبی مهر در آبنوس‌کوه روز جمعه با حضور بیش از ۹۰ نویسنده، مترجم و روزنامه‌نگار از ۱۴ شهر کشور به کار خود پایان داد. برگزارکنندگان می‌گویند بیش از ۶۲۰۰ نفر در سه روز برنامه‌ها حضور داشته‌اند؛ رقمی که در شهری با کمتر از ۱۲۵ هزار نفر جمعیت، کم‌سابقه توصیف شده است. جشنواره در سالن همایش‌های پارک ملی سرخه‌دشت و در ۱۷ نشست هم‌زمان برگزار شد.

دبیر جشنواره، نسرین وفادار، در آیین گشایش گفت که انتخاب نام مهر «نه به‌دلیل فصل، بلکه به‌دلیل کار فرهنگی است که باید در روزهای کوتاه و پرمشغله انجام شود». او افزود که بسیاری از نویسندگان شرکت‌کننده در شهرهای خود با کمبود سالن مستقل و کاهش یارانه‌های فرهنگی روبه‌رو هستند و حضور آنان در آبنوس‌کوه فرصتی برای شنیده شدن صداهایی است که کمتر در رسانه‌های رسمی بازتاب می‌یابند.

بخش پربیننده جشنواره نشست‌هایی درباره «حافظهٔ شفاهی در عصر پلتفرم‌ها» بود. در این نشست‌ها، راویان سالمند از شهرهای کوچک درباره تغییر شیوه‌های روایت در میان نسل‌ها سخن گفتند. فرهاد یزدان‌پناه، که ۷۳ سال دارد و بیش از ۴۰ سال در روستای دشت‌بید زندگی کرده، گفت: «وقتی همه چیز در گوشی ذخیره می‌شود، فراموش کردن هم آسان‌تر شده است. ما باید یاد بگیریم چه چیزی را نگه داریم و چه چیزی را رها کنیم.» این سخن با تشویق طولانی حاضران همراه شد.

در حاشیهٔ برنامه‌ها، ۱۲ کارگاه کوتاه برای نویسندگان جوان برگزار شد. مهلا رستگار، مدرس یکی از این کارگاه‌ها، گفت ۲۱۰ متقاضی برای ۶۰ جای خالی ثبت‌نام کرده بودند و انتخاب نهایی با قرعه‌کشی انجام شد. او توضیح داد که هدف کارگاه‌ها «نه آموزش قواعد، بلکه کمک به نویسنده برای پیدا کردن صدای خودش» بوده است. برخی شرکت‌کنندگان گفتند که همین دو روز برای آنان تجربه‌ای تازه از شنیده شدن بوده است.

برگزارکنندگان اعلام کرده‌اند که دبیرخانهٔ دائمی جشنواره در آبنوس‌کوه تأسیس می‌شود و دوره بعدی از ۱۵ تا ۱۸ مهر ۱۴۰۴ برگزار خواهد شد. به گفتهٔ آنان، ۱۱ شهر دیگر نیز برای میزبانی دوره‌های بعد ابراز آمادگی کرده‌اند. نسرین وفادار گفت که هدف بلندمدت، ایجاد شبکه‌ای از جشنواره‌های کوچک در شهرهای کم‌برخوردار است؛ شبکه‌ای که بتواند بدون وابستگی به بودجه‌های دولتی نیز ادامه یابد.

ادامه از صفحهٔ ۱

مهمانان شب را با اجرای موسیقی سنتی و گفت‌وگو با نویسندگان پیشکسوت به پایان بردند. به گفتهٔ برگزارکنندگان، جشنواره در نظر دارد از سال آینده یک جایزهٔ ویژه برای آثار منتشرشده درباره زندگی در شهرهای کوچک اهدا کند.

مهتاب: ۱۸ سال در صنایع دستی کاغذ، حالا در کارگاه‌های کودکان کار می‌کند

مهتاب رادمنش در کارگاه کاغذسازی خانه فرهنگ آبنوس‌کوه، در حال آموزش ساختن ورق کاغذ به کودکان

مهدی رهنما و پریسا کاوه‌نیا (خبرنگاران ما در آبنوس‌کوه)

آبنوس‌کوه، ۲۷ مهر ۱۴۰۳: مهتاب رادمنش ۱۸ سال است که در کارگاه کاغذسازی خانه فرهنگ آبنوس‌کوه کار می‌کند. او می‌گوید نخستین بار در ۱۲ سالگی پشت تشت گل نشست و هنوز هم بخشی از هر روز خود را در همان جا می‌گذراند. حالا او نه‌تنها یکی از استادکاران اصلی کارگاه است، بلکه هر هفته ده‌ها کودک را نیز به همین کار دعوت می‌کند.

کارگاه در ساختمان قدیمی آسیاب آرد در کوچهٔ باغ‌نارنج برپا شده است. در یک سو خمیر کاغذ در حوض‌های سنگی خیس می‌خورد و در سوی دیگر میزهای کوتاه برای کودکان چیده شده است. روی دیوار، ورق‌های خشک‌شده از رنگ‌های مختلف مانند پرچم کوچکی آویزان است. بیشتر شرکت‌کنندگان بین ۷ تا ۱۴ سال دارند و برخی از آنان پیش‌تر هرگز ورق کاغذ با دست خود نساخته بودند.

مهتاب می‌گوید بیشتر کودکان در ابتدا فقط می‌خواهند رنگ‌ها را با هم مخلوط کنند. به همین دلیل او اجازه می‌دهد هر کودک ابتدا یک ورق «بد» بسازد. به گفته او، همین ورق‌ها بیشترین خاطره را برای بچه‌ها می‌سازند. «کسی که اولین ورقش را پاره می‌کند، دیگر از کار کردن نمی‌ترسد.» او این جمله را بارها تکرار کرده است.

به گفتهٔ مهتاب، کاغذسازی را پدرش به او یاد داده است. پدر او در دههٔ ۱۳۷۰ چند کارگاه کوچک در آبنوس‌کوه راه انداخت و بعد از بسته شدن آسیاب، تنها کسی بود که هنوز می‌دانست چگونه پوست درخت را بپزد و الیاف را آماده کند. مهتاب می‌گوید بخش سخت کار همین مرحله است و اگر کسی آن را نیاموزد، ممکن است با رفتن نسل قدیم از بین برود.

در کارگاه فقط از مواد طبیعی استفاده می‌شود. الیاف پوست درخت توت، کاه گندم و مقدار کمی پنبهٔ کهنه. رنگ‌ها از گیاهان محلی گرفته می‌شوند؛ برای نمونه پوست گردو رنگ قهوه‌ای می‌دهد و گل‌گاو زرد ملایم ایجاد می‌کند. مهتاب می‌گوید می‌خواهد بچه‌ها از همان ابتدا با مواد واقعی کار کنند، نه با چیزهای ساختگی.

فرایند کار طولانی است. ابتدا الیاف باید چند روز خیس بخورند، سپس کوبیده شوند تا خمیر یکدست شود. بعد خمیر را با غربال روی توری پهن می‌کنند و پس از خشک شدن، ورق را جدا می‌کنند. کودکان این مراحل را یکی‌یکی تجربه می‌کنند و هر بار که ورقی از توری جدا می‌شود، صدای تشویق بلند می‌شود.

مهتاب می‌گوید هدف او فقط آموزش نیست. او می‌خواهد کودکان یاد بگیرند که کار دستی هم ارزش دارد و لازم نیست همه‌چیز را از اینترنت سفارش داد. به گفتهٔ او، بسیاری از والدین تعجب می‌کنند وقتی می‌بینند فرزندشان چقدر صبور شده است. او می‌گوید گاهی همان کودکی که در هفته اول بی‌قرار است، در هفته سوم ساعت‌ها بدون حواس‌پرتی کار می‌کند.

در پایان هر دوره، کارگاه نمایشگاهی کوچک از آثار کودکان برگزار می‌کند. مهتاب امیدوار است بتواند برای این کار سالن بزرگ‌تری پیدا کند. او همچنین قصد دارد یک دفترچهٔ راهنما درباره روش کار منتشر کند تا معلمان دیگر هم بتوانند از آن استفاده کنند. به گفتهٔ او، هنوز بسیاری از نکته‌ها فقط در ذهن خود او ثبت شده است.